

Vergaderjaar 2005–2006

30 413

Regels betreffende pensioenen (Pensioenwet)

Nr. 53

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 september 2006

In deze brief zal ik ingaan op enkele toezeggingen die ik tijdens het wetgevingsoverleg heb gedaan. Voorts heb ik aangekondigd enkele resterende vragen schriftelijk te beantwoorden. Tevens bied ik u hierbij de vierde nota van wijziging Pensioenwet aan (nr. 30 413). Deze bevat enkele wijzigingen naar aanleiding van het wetgevingsoverleg van maandag 11 september jl.

1. Nadere invulling toezeggingen

Onderzoek zzp-ers

Tijdens het wetgevingsoverleg heb ik toegezegd om te onderzoeken of er met betrekking tot de pensioenvoorziening van bepaalde groepen zelfstandigen knelpunten zijn op het terrein van de waardeoverdracht en de fiscaliteit, waardoor zij mogelijk problemen ondervinden met de opbouw van een oudedagpensioen. De positie van zelfstandigen zonder personeel zal daarbij een centrale positie innemen, omdat hun status nog het meest lijkt op die van werknemers. Ik neem mij voor om aan uw Kamer concrete opties voor te leggen welke tot verbetering op de punten waardeoverdracht en fiscaliteit zouden kunnen leiden. Ook zal ik ingaan op de vraag in welke mate er bij betrokkenen de bereidheid is om een collectief te creëren. Dit zal van belang zijn voor uw Kamer om te kunnen beoordelen of de genoemde opties ook het gewenste effect zullen sorteren. De analyse zal u uiterlijk 1 april worden toegezonden.

Aanmelding arbeidsongeschiktheiden

De Kamer heeft de wens uitgesproken dat ongelukken door misstanden over de aanmelding bij arbeidsongeschiktheid moeten worden voorkomen. Indien de pensioenregeling een arbeidsongeschiktheidspensioen, en/of een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid kent, is het noodzakelijk de pensioenuitvoerder op de hoogte te stellen van de arbeidsongeschiktheid van de deelnemer. Het wetsvoorstel laat het, net als in de PSW, aan sociale partners over om af

te spreken wie voor die melding verantwoordelijk is. Om de onduidelijkheden uit het verleden te ondervangen wordt voortaan geregeld dat de werknemer bij beëindiging van de deelneming geïnformeerd moet worden over de afgesproken procedure inzake de melding van de arbeidsongeschiktheid.

Los van de Pensioenwet is het UWV op grond van artikel 73, eerste lid sub b van de Wet SUWI bevoegd om op verzoek alle gegevens en inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de pensioenregeling aan pensioenuitvoerders te verstrekken. In dat kader hebben inmiddels ca. 400 pensioenuitvoerders een contract gesloten met het UWV op grond waarvan zij maandelijks gegevens over arbeidsongeschiktheid ontvangen.

Gezien het voorgaande lijkt het mij niet nodig om de verantwoordelijkheid voor de melding van de arbeidsongeschiktheid van de werknemer neer te leggen bij de werkgever, zoals de leden De Vries en Depla beogen met amendement nr. 35. Naar mijn mening ziet dit amendement niet op het eigenlijke probleem (het voorkomen dat meldingen niet doorkomen), leidt het tot extra administratieve lasten voor de werkgever, en is het geen sluitende oplossing voor complexe situaties als bijvoorbeeld een faillissement van de werkgever.

Ik voel er dan ook meer voor om de weg van de zelfregulering die reeds is ingezet verder te vervolgen. Bij brief zal ik de koepels van pensioenuitvoerders wijzen op de mogelijkheid om contractuele afspraken te maken met het UWV over de melding van arbeidsongeschikten. Voorts ben ik bereid om, indien deze zelfregulering na twee jaar nog niet heeft geleid tot het beoogde resultaat, wettelijk te regelen dat een dergelijke contractuele afspraak met het UWV voor pensioenuitvoerders verplicht wordt.

Instemming deelnemersraad

Zoals toegezegd is in de vierde nota van wijziging geregeld dat interne organen van een pensioenfonds niet langer onder het verbod op veto-rechten vallen. Hiermee kunnen bestaande situaties waarin een deelnemersraad reeds een instemmingsrecht kent, gehandhaafd blijven.

Elektronische verstrekking

In het wetsvoorstel is geregeld dat de pensioenuitvoerder de deelnemer, gewezen deelnemer, pensioengerechtigde of gewezen partner schriftelijk informeert, tenzij de deelnemer c.s. schriftelijk heeft ingestemd met elektronische verstrekking. In de vierde nota van wijziging is geregeld dat de plicht om schriftelijk instemming te vragen, conform de wens van de Tweede Kamer, is komen te vervallen. Deze instemming mag dus ook elektronisch of telefonisch worden verkregen.

Parameters

In de bijgevoegde nota van wijziging wordt geregeld dat de belangrijkste parameters bij amvb worden vastgesteld, waarbij tevens is voorzien in een consultatie van DNB, CPB en sociale partners, en een voorhang-procedure. In verband met de beoogde invoering van het financieel toetsingskader per 1 januari 2007 zullen de parameters de eerste keer in een ministeriele regeling worden vastgelegd. De toegezegde consultatie bij sociale partners is reeds in gang gezet. In de Invoerings- en aanpassingswet Pensioenwet zal worden bepaald dat de eerstvolgende wijziging van de parameters bij amvb worden vastgesteld, met de daarbij behorende procedure.

2. Nadere informatie en beantwoording overige vragen

Vrijwillige voortzetting van deelname aan de pensioenregeling

Tijdens het wetgevingsoverleg heeft mevrouw De Vries gevraagd of «vrijwillige voortzetters» (bijvoorbeeld werknemers die als zelfstandige gaan starten) een hogere premie in rekening wordt gebracht dan de premie die door de werkgever voor hen werd afgedragen toen zij nog in dienstbetrekking waren.

Navraag bij enkele grote bedrijfstakpensioenfondsen leert, dat deze fondsen de doorsneepremie in rekening brengen. De totale premie bij vrijwillige voortzetting is bij deze bedrijfstakpensioenfondsen dan gelijk aan de totale premie ten tijde van de dienstbetrekking, zodat geen sprake is van een kostenstijging. Wel dient de «vrijwillige voortzetter» bij een volledige voortzetting van de pensioenopbouw de premie geheel zelf af te dragen, dus ook het deel van de premie dat voorheen voor rekening kwam van de werkgever (het werkgeversdeel). Doordat het werkgeversdeel doorgaans tweederde tot driekwart van de totale premie uitmaakt, kan de premiestijging waarmee de «vrijwillige voortzetter» wordt geconfronteerd fors zijn. Dit lijkt me evenwel onvermijdelijk, omdat de rekening anders bij het collectief komt te liggen.

Recht op collectieve waardeoverdracht

Tijdens het wetgevingsoverleg heb ik toegezegd om enkele kanttekeningen te plaatsen bij het door de leden De Vries, Depla en Omtzigt ingediende amendement 36, dat van de in het wetsvoorstel opgenomen mogelijkheid voor werkgevers om een verzoek te doen tot collectieve waardeoverdracht, een recht maakt. Tevens willen zij de door de overdragende pensioenuitvoerder in rekening te brengen kosten maximaliseren op 2% van de over te dragen waarde. Volgens de toelichting op het amendement wordt door deze wijziging het probleem opgelost dat veel kleine werkgevers niet op de hoogte zijn van de mogelijkheid afspraken te maken met de verzekeraar over collectieve waardeoverdracht na beëindiging van het contract. Daarnaast zou het probleem worden opgelost dat de overdragende pensioenuitvoerder te hoge kosten in rekening brengt.

Vooraf wil ik opmerken dat in de vele consultatierondes met pensioenkoepels, sociale partners en andere partijen van belanghebbenden, het onderwerp collectieve waardeoverdracht niet eerder als een knelpunt ter sprake is gebracht. Wel heb ik buiten deze kanalen om vernomen dat werkgevers bij verzekeraars soms problemen ervaren bij het verzoeken om collectieve waardeoverdracht. Vaak bestaat bij werkgevers – met name kleine werkgevers die zonder adviseur werken – vooraf weinig helderheid over de inhoud van deze exitbepalingen (het probleem van de kleine lettertjes). Soms zouden onredelijke uitgangspunten worden gehanteerd bij het bepalen van de over te dragen afkoopwaarde.

De strekking van het amendement zoals dat nu is ingediend is echter veel breder en wil ik sterk afraden. Het kan met name bij pensioenfondsen tot grote problemen leiden. Ten eerste kan de introductie van een ongeclausuleerd recht op collectieve waardeoverdracht bij een pensioenfonds – zowel bij het overdragende als bij het ontvangende pensioenfonds – ingrijpende gevolgen hebben voor de financiële situatie van het fonds en, daarmee samenhangend, de solidariteit tussen de verschillende deelnemers. Zo is het een groot verschil of het gaat om een relatief jong of een relatief oud deelnemersbestand dat uittreedt. Vertrek van een relatief jong deelnemersbestand leidt tot een verzekeringstechnisch nadeel voor de achterblijvers dat gecompenseerd zou moeten worden. Daarnaast is één van de vragen welk deel van het eigen vermogen meegegeven moet worden en hoe met onderdekking omgegaan wordt. In geval van onder-

dekking is het juist het ontvangende fonds dat de rekening betaalt. Een recht op collectieve waardeoverdracht is dus altijd in het voordeel van de vertrekkende deelnemers. De belangen van de achterblijvers of de ontvangende partij worden niet beschermd. Ten tweede is de overdracht van een verzekeraar naar een pensioenfonds problematisch: bij een verzekeraar zijn de aandeelhouders eigenaar van het eigen vermogen en kan dat deel kan dus niet worden meegegeven. Ten derde is de vaststelling van de over te dragen waarde niet zelden onderdeel van bredere onderhandelingen, bijvoorbeeld in een situatie waarin een deel van een grote onderneming wordt verkocht aan een andere onderneming, en in het kielzog daarvan collectieve waardeoverdracht aan de orde is vanuit het bij behorende pensioenfonds aan een ander pensioenfonds. Het is dus mogelijk dat het niet volledig meegeven van een evenredig deel van het eigen vermogen boven het vereist eigen vermogen, uitgeruild is tegen andere elementen.

Kortom, aan een algemeen recht van een werkgever op collectieve waardeoverdracht zitten vele haken en ogen. Het zou ongetwijfeld de roep doen ontstaan om rekenregels collectieve waardeoverdracht. Maar dergelijke rekenregels zouden naar alle waarschijnlijkheid buitengewoon ingewikkeld worden en waarschijnlijk nog niet alle denkbare situaties ondervangen. De koninklijke weg is – ook hier – zelfregulering. Als de sector er in slaagt het specifiek gepercipieerde probleem zelf aan te pakken, dan is een generiek recht op collectieve waardeoverdracht en de gedetailleerde regels die daarmee gepaard gaan helemaal niet nodig. Het feit dat het Verbond van Verzekeraars reeds bezig is om een circulaire voor te bereiden waarin leden worden opgeroepen geen onredelijke exitbepalingen op te nemen in contracten en op dit punt transparantie te betrachten, sterkt mij in deze opvatting.

Uniform Pensioenoverzicht

Tijdens het debat heb ik toegezegd om in kaart te brengen welke informatiebepalingen uit het wetsvoorstel op gespannen voet staan met de wettelijke verankering van het uniform pensioenoverzicht, zoals voorgesteld in het amendement nr. 41 van de leden Mosterd, Depla en De Vries, en welke bepalingen er eventueel kunnen vervallen.

Het uniform pensioenoverzicht is niets meer en niets minder dan een vormvoorschrift en stelt geen eisen aan de inhoud van de boodschap. Als de bepalingen met betrekking tot de jaarlijkse informatieverstrekking zouden moeten vervallen, treedt er een drietal knelpunten op.

Ten eerste zij erop gewezen dat de Tweede Kamer eerder heeft aangedrongen in regelgeving vast te leggen dat in de jaaropgave wordt geïnformeerd over de wijze van financieren van het nabestaandenpensioen, en de gevolgen daarvan. Dit is gedaan bij de uitwerking van het wetsartikel over de jaaropgave in de algemene maatregel van bestuur. Ten tweede vervalt dan de mogelijkheid om regels te stellen ten aanzien van de informatie over de toeslagverlening. De indexatiematrix bevat voorschriften over de informatieverstrekking over toeslagverlening. Deze voorschriften zijn van groot belang in het kader van helderheid over het voorschrift dat bij voorwaardelijke toeslagverlening sprake moet zijn van consistentie tussen wat is overeengekomen, de financiering en het realiseren van voorwaardelijke toeslagen. Ten derde vervalt de mogelijkheid om vooraf nadere regels te stellen over de wijze waarop het reglementair te bereiken pensioen wordt berekend.

De wens van de Tweede Kamer om het uniform pensioenoverzicht zoals dat reeds door pensioenuitvoerders zelf ontwikkeld is, in wetgeving te verankeren, stuit bij mij niet op bezwaren. Het kabinet wil weliswaar zo

min mogelijk vormvoorschriften in de Pensioenwet, maar heeft geen probleem met verankering van het uniform pensioenoverzicht in wetgeving omdat het om een door de pensioensector zelf ontwikkeld vormvoorschrift gaat. Daarbij ben ik van mening dat de informatiebepalingen zoals die in dit wetsvoorstel en de onderliggende regelgeving zijn vervat heel goed samen kunnen gaan met een uniform jaaroverzicht.

Wel hecht ik sterk aan de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels te kunnen blijven stellen op genoemde terreinen. Anders kan niet gegarandeerd worden dat de informatie aan de deelnemer op belangrijke terreinen, zoals met name het nabestaandenpensioen en de toeslagverlening, adequaat is.

Wellicht ten overvloede wijst het kabinet erop dat amendement 41 alleen artikel 35 van de Pensioenwet over de jaaropgave wijzigt. Het uniform pensioenoverzicht biedt geen aanknopingspunten voor de andere wettelijke informatievoorschriften en die betrekking hebben op het informeren over het nabestaandenpensioen (of dit al dan niet op risicobasis is) en het arbeidsongeschiktheidspensioen (of men zich al dan niet zelf moet melden) bij beëindiging van de deelneming. De overlap met de bepalingen in de amvb is dan ook beperkt tot hetgeen daarin geregeld is over de jaaropgave.

Informatie bij waardeoverdracht

De heer Omtzigt en mevrouw Verbeet hebben gevraagd of de regels met betrekking tot informatievertrekking in het kader van een verzoek tot waardeoverdracht wel leiden tot voldoende helderheid. De deelnemer die een verzoek tot waardeoverdracht doet, zou niet altijd een goed overzicht krijgen van de aanspraken voor en na waardeoverdracht. Ook de informatie over de toeslagverlening voor en na waardeoverdracht zou onvoldoende zijn.

Het kabinet is evenwel van mening dat de deelnemer die waardeoverdracht overweegt, uitgebreid geïnformeerd wordt. Deels is zelfs sprake van een dubbele informatieverstreking. Zo krijgt een deelnemer die de deelname beëindigd op grond van artikel 50 Pensioenwet en artikel 6 van de algemene maatregel van bestuur, informatie over de behouden aanspraak. Daarbij moet niet alleen worden vermeld hoe hoog het ouderdomspensioen is. Ook de hoogte van het nabestaandenpensioen (in geval van kapitaaldekking) wordt vermeld, evenals of het nabestaandenpensioen vervalt omdat het op risicobasis was gefinancierd. Tevens krijgt de gewezen deelnemer informatie over de toeslagverlening, inclusief de verwachtingen en de feitelijke toepassing in de laatste drie jaren. Ingeval van een pensioenfonds wordt vermeld of eventueel een herstelplan van kracht is.

Over al deze onderwerpen krijgt de deelnemer in de startbrief over de pensioenregeling van de nieuwe werkgever, ook informatie. Hij kan dus weten of er een nabestaandenpensioen is, hoe hoog dat kan worden, en op welke basis dat gefinancierd wordt. In afwijking van de informatie bij beëindiging is deze informatie algemeen van aard. Dat kan ook niet anders, omdat de deelnemer nog niets heeft opgebouwd. Op grond van de startbrief kan de deelnemer – geheel vergelijkbaar met de informatie bij beëindiging van de deelname – voorts weten wat het toeslagbeleid is, inclusief verwachtingen en wijze waarop het toeslagbeleid de laatste drie jaren is toegepast. Ingeval van een pensioenfonds wordt vermeld of een herstelplan van kracht is.

Ook in de opgave die een deelnemer krijgt in het kader van een verzoek tot waardeoverdracht, wordt de deelnemer over deze onderwerpen geïnformeerd, zij het meer toegespitst op waardeoverdracht. Bij elkaar in de

opgave moet vermeld worden wat aanspraken zijn zonder waarde-overdracht, inclusief de wijze waarop die van toeslagen worden voorzien, evenals wat de aanspraken worden na waardeoverdracht naar nieuwe in de nieuwe regeling, ook inclusief de wijze waarop die van toeslagen worden voorzien. Dit moet plaatsvinden op grond van artikel 22 van de algemene maatregel van bestuur.

Wel constateert het kabinet dat de wijze waarop de plicht tot informatie-verstrekking is geformuleerd in artikel 22 van de algemene maatregel van bestuur, nogal algemeen is. Het kabinet is bereid dit artikel uit te breiden met enkele nadere voorschriften over de wijze waarop deze informatie wordt verstrekt, zodat de vergelijkbaarheid wordt bevorderd. Deze nieuwe regels verplichten pensioenuitvoerders expliciet naast elkaar te zetten wat de hoogte is van aanspraken op ouderdomspensioen, nabestaanden-pensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen voor en na waarde-overdracht. Als de oude en de nieuwe pensioenuitvoerder niet dezelfde pensioensoorten kennen, wordt toegelicht hoe daar mee is omgegaan. Als er géén nabestaanden- of arbeidsongeschiktheidspensioen is, wordt dit expliciet vermeld. Het toeslagbeleid voor en na waardeoverdracht wordt in beeld gebracht, waarbij dat op dezelfde wijze gebeurt als bij de overige verplichtingen over het informeren over toeslagbeleid. Toegevoegd wordt dat in de opgave vermeld wordt of, ingeval van een pensioenfonds, een herstelplan van kracht is.

Ik ben van mening dat een deelnemer daarmee op het juiste moment over alle relevante informatie beschikt om een geïnformeerde keuze te maken.

Na einde dienstverband is een pensioenovereenkomst niet meer mogelijk

Als de werkgever daadwerkelijk na het einde van de dienstbetrekking zijn oud-werknemer een uitkering toezegt, is dat geen pensioen in de zin van dit wetsvoorstel. Pensioen in de zin van de Pensioenwet volgt uit een pensioenovereenkomst gekoppeld aan de arbeidsrelatie, en die arbeidsrelatie is er dan niet meer. Een na beëindiging van het dienstverband toegezegde uitkering is daarmee niet verboden en hoeft niet extern te worden ondergebracht. Als sprake is van het overeenkomen van een uitkering tegen het einde van het dienstverband of bij beëindiging, is wel sprake van pensioen dat op grond van de Pensioenwet moet worden ondergebracht. De in de PSW nog bestaande uitzondering voor het onderbrengen van toezeggingen op dat moment, is komen te vervallen. Zie hiervoor paragraaf 4.2.2. van de memorie van toelichting algemeen deel van het wetsvoorstel voor de Pensioenwet.

Dubbel toezicht

De heer Mosterd van het CDA vraagt zich af of dubbel toezicht wel een goede weg is. Er sprake is van complementair toezicht.

Het kabinet heeft gekozen voor twee toezichthouders, ieder met hun eigen specifieke taak. Op het niveau van de artikelen is in feite sprake van enkelvoudig toezicht. Inzake de communicatie over de indexatie raakt het toezicht van beide toezichthouders elkaar. Dat vereist een goede samenwerking.

Toezichthouders zijn verplicht afspraken te maken over de wijze van samenwerking. Dat betekent dat toezichthouders afspraken maken over de onderlinge uitwisseling van gegevens en inlichtingen, het afstemmen van beleidsregels, de inzet van handhavingsinstrumenten, de wijze en het moment waarop zij elkaar informeren over de toepassing van een handhavingsinstrument en het overnemen van elkaars oordeel. Door te kiezen voor twee toezichthouders wordt optimaal gebruik gemaakt van reeds opgebouwde expertise en wordt inefficiëntie voorkomen. Namelijk in het geval dat alleen De Nederlandsche Bank (DNB)

toezicht zou houden dient diezelfde expertise naast de Autoriteit Financiële Markten (AFM) ook door DNB te worden opgebouwd en onderhouden. Dat is alleen mogelijk als daar ook een zekere dichtheid voor is. Gelet op het aantal fte's dat met het gedragstoezicht is gemoeid (zie onder omvang begroting AFM in relatie tot DNB), is het maar de vraag of die gewenste dichtheid bij DNB voldoende aanwezig is. Daarnaast vindt het kabinet het wenselijk, zeker gezien de grote nadruk die de Tweede Kamer legt op transparantie, het gedragstoezicht een eigen positie te geven naast het materiële en prudentiële toezicht. Het ligt in de rede, zeker als daar al een aparte toezichthouder voor is, om die toezicht-taak daar te beleggen. Daarmee wordt ook voorkomen dat het gedrags-toezicht in het gedrang komt ten opzichte van het materiële en prudentiële toezicht, dat in omvang veel groter is.

Omvang begroting AFM in relatie tot DNB

Mevrouw De Vries vroeg naar een vergelijking van de begroting van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) in relatie tot de bij of krachtens de Pensioenwet aan hen opgedragen taken.

Als het wetsvoorstel Pensioenwet in zijn huidige vorm ongewijzigd blijft schat de AFM de kosten voor het gedragstoezicht op grond van het wetsvoorstel voor 2007 op 0,5 miljoen Euro en voor 2008 eveneens op 0,5 miljoen Euro. In 2007 zullen naar schatting maximaal 5 fte's beginnen met de uitvoering van het gedragstoezicht, dat wil zeggen met norm-overdracht en inventarisatie van de mate van naleving van de gedrags-eisen. Het perspectief is, als de AFM in samenwerking met de pensioen-koepels het toezicht efficiënt kan inrichten en bijvoorbeeld op onderdelen kan komen tot verdergaande standaardisatie, dat dit aantal in 2008 gelijk zal kunnen blijven ook al komt er een formele handhavende taak bij na het overgangsjaar. Hierbij moet nog het voorbehoud worden gemaakt dat de begroting 2007 nog een concept is, dat nog niet is besproken in het Adviserend Panel en nog niet is goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Het perspectief voor 2008 is, gezien de nog aanwezige onzekerheden in de uitvoering van het toezicht, niet meer dan een grove doorkijk naar de toekomst en kan zeker niet als taakstellend worden beschouwd.

De kostenontwikkeling van de uitvoering van het toezicht door DNB op pensioenfondsen is te vinden in tabel 1.

Tabel 1: kostenontwikkeling toezicht DNB

DNB	Toezichtkosten in miljoenen Euro		
	2004	2005	2006
Begroot	21,15	20,80	21,17
Gerealiseerd	18,63	20,20	

Bron: ZBO-begroting 2006 en de ZBO-verantwoording 2005 DNB
(Bron: ZBO-begroting 2006 en de ZBO-verantwoording 2005 DNB; zie ook Kamerstukken II, 2005/06, 30 413, nr. 17, blz. 103).

DNB ging er in 2006 van uit dat er 104 fte's direct betrokken zijn bij het toezicht op pensioenfondsen (Bron: begroting 2005 DNB).

Hieruit blijkt dat de kosten die de AFM maakt voor de uitvoering van het gedragstoezicht minder dan 3% bedraagt van de kosten van het prudentiële en materiële toezicht dat DNB uitvoert.

Administratieve lasten

Mevrouw De Vries vroeg verder nog of in het geval van het gedrags-

toezicht het voor de administratieve lasten verschil maakt of er sprake is van een of twee toezichthouders.

Elke toezichthouder zal gegevens en inlichtingen dienen in te winnen voor de uitvoering van het gedragstoezicht. Het maakt niet uit welke toezichthouder die gegevens en inlichtingen moet inwinnen. Dat betekent dat er in de zin van administratieve lasten geen verschil is voor de pensioenfondsen of er nu sprake is van een of twee toezichthouders.

Toezichthouders dienen afspraken te maken over de wijze van informatie-uitwisseling. Indien de gegevens en inlichtingen reeds bij de andere toezichthouder voorhanden zijn dient uitvraag bij het pensioenfonds achterwege te blijven. De AFM is voornemens om daar waar de gegevens en inlichtingen niet bij DNB voorhanden zijn en voor zover die fondsen reeds onder het effectentypische gedragstoezicht (etgt) staan deze informatie tegelijk met de informatie inzake etgt op te vragen.

Het gedragstoezicht betekent ook geen administratieve lasten voor de werkgevers, omdat het gedragstoezicht zich beperkt tot de informatie-uitwisseling van pensioenfondsen aan de deelnemer en pensioengerechtigden en de zorgplicht voor individuele beschikbare premieregelingen met beleggingsvrijheid.

Positie IWI, toezicht op toezicht

De heer Mosterd heeft gevraagd of de Inspectie Werk en Inkomen wel voldoende gezag heeft ten opzichte van AFM en DNB. Mevrouw De Vries vroeg of de Tweede Kamer niet meer grip moet krijgen op het toezicht op toezicht.

De Inspectie Werk en Inkomen (IWI) is een signalerend toezichthouder die namens de minister van SZW onder andere toezicht houdt op de AFM en DNB. IWI beschikt richting de AFM en DNB niet over een handhaving-instrumentarium. Voorstelbaar is wel dat IWI door zijn aanwezigheid en werkzaamheden een preventieve werking heeft richting de toezichthouders. Het is de bevoegdheid van de minister van SZW zelf om corrigerend op te treden richting AFM en DNB. De rapportages van IWI vormen daarvoor een belangrijke basis.

De minister van SZW biedt de rapportages van IWI aan de Tweede Kamer aan, voorzien van zijn eigen opvattingen. De Tweede Kamer kan altijd naar aanleiding van de rapportages van IWI de minister ter verantwoording roepen. Dit is ook zo geregeld in de Wet SUWI.

Evaluatie

Mevrouw Van Oudenallen vroeg of er een evaluatie is voorzien. Mevrouw De Vries vroeg of het dubbel toezicht niet na twee jaren kan worden geëvalueerd.

Er is voorzien in een evaluatie van het toezicht, zie artikel 200, tweede lid van het wetsvoorstel Pensioenwet. Daarin is bepaald dat de minister van SZW elke vijf jaar een verslag aan de Staten-Generaal zal zenden over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van de toezichthouder. In antwoord op de vraag van mevrouw De Vries of het dubbel toezicht niet na twee jaren geëvalueerd kan worden, is het kabinet van mening dat die termijn te kort is. De AFM ziet 2007 als aanloopjaar en zal pas in 2008 haar handhavingstaak kunnen oppakken. Het kabinet stelt voor om de termijn van vijf jaren te handhaven, mede gelet op de financiële omvang van het gedragstoezicht, zoals eerder aangegeven.

Toezicht in Nederland strenger

De heer Mosterd van het CDA vroeg of het toezicht in Nederland niet strenger was dan in de rest van Europa.

Alle EU-lidstaten zijn gehouden aan de normen die in de richtlijn 2003/41/EG betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening zijn vastgelegd. In de richtlijn gaat het onder meer om de eis van het hebben van een minimum eigen vermogen van 105%. Een onderlinge vergelijking van de uitwerking van het financiële toezicht is lastig te geven. Het financiële toezicht bestaat uit een samenhangend pakket van waarderingsgrondslagen, financiële veronderstellingen en zekerheidsmechanismen.

Een vergelijking op onderdelen heeft daarom weinig zin. Zo dient in een vergelijking bijvoorbeeld rekening te worden gehouden met de grondslag waarop eventuele buffers zijn gebaseerd (gaat het alleen om de nominale toezeggingen of ook om de toekomstige indexatie?). Als niet duidelijk is waarop de solvabiliteitseis betrekking heeft, biedt de hoogte van deze eis ook minder informatie. Maar zelfs al zouden de grondslagen in elk land gelijk zijn, dan nog is een analyse van alleen solvabiliteitseisen te beperkt om conclusies te kunnen trekken over de striktheid van toezichtseisen. Een additionele solvabiliteitsopslag is namelijk maar één mechanisme om de belangen van deelnemers te borgen. Twee andere mogelijke mechanismen zijn bijvoorbeeld een pensioengarantiefonds en een wettelijke verplichting voor sponsors om in geval van tekorten bij te storten. Alle drie de mechanismen hebben een prijs en dienen daarom in een vergelijking te worden meegenomen. Toegepaste grondslagen, financiële veronderstellingen en zekerheidsmechanismen verschillen tussen landen. Een kale vergelijking van buffereisen is daarom weinig zinvol.

Portability richtlijn

Door de heer Omtzigt is gevraagd of ik bereid ben de onderhandelingen in Europa over de portability richtlijn niet door te zetten.

Ik meen dat het nu nog te voorbarig is het voorstel nu al af te wijzen. De onderhandelingen in Brussel zijn eind 2005 gestart en bevinden zich nog in een aftastende fase. De grote lidstaten hebben ook nog niet duidelijk stelling genomen. Evenmin heeft erover al een politieke discussie in de Raad van Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Consumentenzaken en Volksgezondheid plaatsgevonden. Zoals eerder gecommuniceerd met de Eerste en Tweede Kamer steunt het kabinet het doel van dit richtlijnvoorstel. Meer arbeidsmobiliteit past binnen de doelen van de Lissabonstrategie. Op het terrein van aanvullende pensioenregelingen zouden er geen belemmeringen voor arbeidsmobiliteit moeten zijn. Nederland kent die ook niet. De richtlijn moet wel werking hebben voor alle EU-werknemers. Alleen dan wordt een bijdrage geleverd aan het wegnemen van belemmeringen voor arbeidsmobiliteit binnen de EU. Daarom ben ik voorstander voor het uitbreiden van de reikwijdte van de richtlijn tot alle werknemers ongeacht de financieringswijze van hun pensioenregeling. Echter, veel andere lidstaten willen daarentegen juist allerlei uitzonderingen op de reikwijdte. Voorts is voor NL een indexatieverplichting voor slapersrechten onaanvaardbaar. Ik verwacht onder het komende Duitse voorzitterschap (voorjaar 07) meer duidelijkheid over de posities van de verschillende lidstaten. Het feit dat het bij deze richtlijn gaat om besluitvorming met unanimiteit, is in de besprekingen een vaste waarde.

Vergeeten pensioenen

Mevrouw van Oudenallen heeft gevraagd in hoeverre er inzicht bestaat in de pensioenen die niet worden uitbetaald omdat zij niet zijn opgevraagd.

Een precies overzicht van het aantal «vergeeten pensioenen» is niet te geven. De Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen besteedt veel zorg aan dit onderwerp. In samenwerking met de SVB en soms met omroep Max («appeltje voor de dorst») wordt veel inspanning verricht om die pensioenen toch uitbetaald te krijgen. De helpdesk vergeeten pensioenen

van de VB levert individuele hulp aan mensen die vermoeden nog recht op pensioen te hebben maar niet weten bij welke pensioenuitvoerder ze moeten zijn.

Fiscale afrekening bij vertrek naar buitenland

De heer Depla heeft mij tijdens het debat gevraagd nog eens te kijken naar de fiscale afrekening in geval van vertrek naar het buitenland. Hij heeft daarbij gewezen op een uitspraak van de rechtbank in Breda op 15 maart 2006, waaruit zou blijken dat de huidige regeling in strijd zou kunnen zijn met bijvoorbeeld het belastingverdrag dat wij met Frankrijk hebben. Om misverstanden te voorkomen, dient vooropgesteld te worden dat er bij vertrek naar het buitenland niet eerst bij de Nederlandse belastingdienst afgerekend hoeft te worden. Er wordt slechts een zogenoemde conserverende aanslag opgelegd. Wanneer pensioenaanspraken hun pensioenbestemming in het buitenland behouden, wordt de conserverende aanslag nooit geïnd.

Het doel van de conserverende aanslag is dan ook niet om te voorkomen dat in Nederland geen belasting wordt betaald, maar om te voorkomen dat na emigratie de pensioenaanspraken bijvoorbeeld worden afgekocht.

De uitspraak van de rechtbank Breda van 15 maart 2006, waarnaar de heer Depla verwijst, had betrekking op strijdigheid met een specifieke bepaling uit het belastingverdrag met Frankrijk. Voor de vraag in hoeverre het systeem van de conserverende aanslagen in algemene zin in strijd zou kunnen komen met het vrije verkeer van werknemers binnen de EU, en daarmee in algemene zin in gevaar zou kunnen komen, is deze uitspraak dan ook niet relevant.

Zoals aangegeven in de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstukken II 30 413, nr. 24) komt het systeem van de conserverende aanslagen na de op 11 maart 2004 doorgevoerde aanpassingen naar de mening van het kabinet naar verwachting niet in strijd met het vrije verkeer van werknemers in de EU. Een definitieve uitspraak van het Europese Hof van Justitie zal hierover binnen afzienbare tijd definitieve duidelijkheid moeten verschaffen. Voorafgaand aan deze uitspraak heeft de advocaat-generaal (A-G) bij het Europese Hof van Justitie in de zaak «N» op 30 maart jongstleden in ieder geval geconcludeerd dat een conserverende aanslag bij emigratie uit Nederland over winst uit aanmerkelijk belang, die vergelijkbaar is met de conserverende aanslag bij pensioenen, volgens de huidige systematiek niet in strijd komt met het EG-verdrag.

In mindering brengen van kosten bij premieovereenkomsten

Mevrouw De Vries heeft de vraag gesteld of bij het premievrij maken van beleggingsverzekeringen, kosten in mindering gebracht mogen worden op de participaties. Het antwoord daarop is nee. Kosten mogen niet verrekend worden met het voor pensioen op opbouwbasis bedoelde kapitaal. Dat volgt uit artikel 50 Pensioenwet in samenhang met artikel 2 van de algemene maatregel van bestuur. Op grond van de algemene maatregel van bestuur dient de deelnemer in de startbrief te worden geïnformeerd over de kosten.

Daarbij moet worden aangegeven welk deel van de totale beschikbaar gestelde premie gebruikt wordt voor pensioen op opbouwbasis, welk deel eventueel bestemd is voor pensioen op risicobasis, en welk deel bestemd is voor kosten. Het deel van de premie dat bestemd is voor pensioen op

opbouwbasis, blijft op grond van artikel 50 Pensioenwet behouden. Daar mogen dus ook geen kosten vanaf getrokken worden.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. J. de Geus